

Het lied van den sluier

Jacques Schreurs

bron

Jacques Schreurs, *Het lied van den sluier*. H.P. Leopolds Uitgevers, Den Haag 1940

Zie voor verantwoording: https://www.dbnl.org/tekst/schr014lied01_01/colofon.php

Let op: werken die korter dan 140 jaar geleden verschenen zijn, kunnen auteursrechtelijk beschermd zijn.

Voor Joep Nicolas, den flonkerenden Schervenbrander

Het kind Margreet

Zij was een kind van hoogen staat;
 Omgeven door een trotsch gewaad
 Van raafzwart haar en majesteit,
 Heeft zij mij aan haar hand geleid
 Als door een nacht van zwarte takken
 En mij bij 't gram gebas der brakken
 Den zin ontsluierd van een lied.

Haar jeugd doorzwierf een grauw gebied
 Van gang en zaal en wenteltrap,
 Met enkel d'echo van haar stap
 En kleine stem als speelgenoot
 Op 't hooge huis, dat grauw en groot
 Omhoog rees uit den groenen dood
 Der grachten. Vreugde noch gemis
 Kende dit kind. Soms door de nis
 Rook zij den wind, de duisternis
 Der dingen en ervoer den nacht,
 Den brand van maan en ster, de pracht
 Der ruimten en van 't steil gebint'
 Vol lichten, eeuwigheid en wind -
 Dan reed ook zij 't gevleugeld paard
 Dat door de kruin der olmen vaart
 Naar verten van geluk en droom,
 Waar in een weiland, bij een stroom,
 Uit eeuwigen steen en eeuwig hout
 De jeugd opnieuw weer Babel bouwt. - -

Doch op een morgen, toen het gras
 Nog wit van dauw en dwaallicht was,
 Toen in struweel en struik de klucht
 Begon der voog'len en de vlucht
 Der bijen rond het honingvat, -
 Der vlinders naar den koelen schat
 Der edele jasmijnen, reed
 De Hertog, die van Limburg heet
 Met boog en hoorn door 't slapend bosch
 En vóór hem op zijn sneeuw wit ros:

't Verwonderd kind, hoog opgericht;
 In eenen droom van drift en licht
 Dreef zij de merrie in galop
 En schrok den stoet der herten op
 Die, nuchter nog en schemerbleek,
 Verward den wilden storm ontweek
 En 't dreigement van boog en hoorn,
 Toen plots uit rotsen, ruigte en doorn
 Een ever voor den roes van schuim
 En wilde rozen koos het ruim
 Der dichte bosschen. 'Halt! mijn dier -'
 Gebood een stem en: 'Wacht mij hier!'
 Tot haar die, fluks uit 't zaal gezet,
 Zich hijgend neerliet op een bed
 Van mos en bloemen in den schroom
 Van breedgetakten sparreboom
 Met gulden appels rond en om
 Behangen. 't Ruischend woud werd stom;
 Nog eenmaal blies de hoorn van ver
 De lengte en scherpte van een ster
 Die valt en dooft. Een dartel blad,
 Een vlinder, daalde waar zij zat
 En keurde en koos de bloemen klein,
 Het kruimig kruid, het karmozijn, -
 Tot zij, vermoeid van wind en drift,
 Haar wimpers over 't kribbelschrift
 Der vele bloemen sloot en sliep. - - -

Wie was het die haar wakker riep?
 Wie van de dieren velerhand?
 De booze wolf? de goudfazant
 Met haren sleep van vloeiend licht?
 Wie van de bloemen? welk gezicht?
 Of welke klare, zoete mond
 Der duizend dingen daar in 't rond?
 De zon die reeds in 't westen brak
 En lange gulden spangen stak
 Door 't kroezig hoofd der sparreboom? - -
 De slaapster schrok. Wie brak haar droom?
 Wie brak den toom van louter goud

Waaraan zij reed door 't wuivend woud
 Der wereld naar een poort van licht -
 Een brand van rozen - opgericht?
 Haar vader niet; haar moeder niet;
 Geen stem verneemt ze en geen verschiet
 Op hulp gaat open daar zij zit:
 Een arg'loos kind in 't witste wit
 Dat nimmer scheur of smet verdraagt.
 Margreetje roept; haar echo klaagt;
 Niets hoort zij dan de stem der nacht:
 Een vogel en de verre klacht
 Der herten bij een waterplas...

Bedauwde wang, beslagen glas:
 Zij vindt geen weg door 't groen behang
 Van nacht en loof; geen hoorngesang
 Geeft taal of teeken, mensch noch dier.
 De maan verklaart de wilde vlier
 Vol praal van trossen, geurenzwaar
 En legt twee rozen op heur haar,
 Twee witte handen in haar schoot;
 De maan is goed en God is groot.
 Weer slaapt zij in zooals zij ligt,
 In glans en bloemen, een gezicht
 Dat als de maan geen smet verdraagt,
 Daar ze aan haar gouden teugel jaagt
 Door vlinders en door bijen naar
 Een wijden vloed, een water waar
 Zij schepen opschept in haar schoot;
 Twee witte zwanen en een vloot.
 Doch als haar hand het water raakt
 Breekt zij haar droom en zij ontwaakt:
 Het water breekt in snikken uit...
 Wie speelt dat lied? wie blaast die fluit?
 Wie is zoo eenzaam dat hij speelt
 En met een lied zijn avond deelt?
 Wie, buiten God, gaat nachten lang
 De bosschen door met zoo'n gezang
 Terwijl de maan verlicht zijn voet?
 Is God een man die herten hoedt

En aan den rand der beken staat
 Te fluiten als de kudde blaaf?
 De droomster schrikt. Is God een man
 Die ademhaalt als een gespan?
 De maan is groen en God is groot;
 Doch God ligt moe en tot den dood
 Verslagen in een bosch van bramen.
 Zij kiest een naam uit alle namen
 Waarmee zij Hem begroeten zal
 Wanneer Hij in den waterval
 Van maanlicht haar treedt tegemoet;
 Is God een man wiens fluiten bloedt? -
 En dieper in 't priëel der nacht
 Vlucht zij de stem die zij verwacht,
 Die, mensch of God, die, God of man,
 Zóó droef is en zóó fluiten kan. - - -

De koopman

Ze'omklemt den boom die haar ontvangt
 En zwaar van nacht en appels hangt;
 En van zijn tak bespiedt het kind
 Die, mensch of God, die licht of blind,
 Een rustplaats in zijn schaduw vindt
 En slapend aan zijn stam geleund
 Een droeve wijs den nacht indeunt.
 Wie klom zoo hoog om God te ontvliën
 En 't slapen van een man te zien?
 Dat slapen maakt den nacht zoo zwaar;
 De rozen vielen uit heur haar
 En weenend zit zij op haar tak
 En schouwt omhoog het werelddak,
 Den zwarm van licht, den koelen brand; -
 Twee tranen druppen op de hand
 Van wie daar slaapt; twee op zijn wang
 En op zijn voorhoofd valt een spang
 Van vloeiend licht. De slaper lacht:
 'De dauw valt warm en lang vannacht'
 En tuurt verrast naar 't groen gewelf

Waar schemerwit een zoete Elf,
 Een Engel zelf, hem dauw bereidt,
 Die zachtkens spreekt: 'Wie gij ook zijt:
 Een God die dwaalt, een man die reist -
 Ik bid dat gij mij uitweg wijst
 Of mij geleidt naar 't hooge slot
 Des hertogs -' Eni de man: 'Bij God!
 Wiens hand ons voert door dit bestaan,
 Kom van uw tak en laat ons gaan:
 Ik voor, gij na, langs bult en steen;
 Want is een mensch nog zóó alleen,
 Hij kent Gods diepe voorzorg niet,
 Die door de smalste kieren ziet.'
 Margreetje daalt en volgt verrast
 Den koopman, die met zijnen last
 Verdwijnt in 't loover der struweelen;
 En meê gaat weer de fluit aan 't spelen
 Een hooge, nu verrukte wijs...

Hoe dwalen zij! De nacht duurt dagen.
 Hoe raken ze'uit dit labyrinth:
 De man die met zijn waar moet dragen
 En allerwitst dit witte kind?
 Hoe vaak reeds kruisten zich de paden
 Met op hun kruispunt steeds den boom,
 Met appels en met nacht beladen
 En aldoor pratend in zijn droom
 Gelijk een man, die wijs en goedig
 De aarde zegent waar hij staat
 En uit zijn leven overvloedig
 Nog gouden appels rijpen laat?
 Wat zoeken zij? Wat is verloren?
 Wat is den prijs der kommer waard?
 Wordt zoekend niet de mensch geboren
 En als een zwerver niet gebaard?
 Wat drijft hem voort, wie houdt hem tegen?
 Het bed dat hij vannacht besliep
 Wordt door een ander weer belegen;
 Geen raadsel is den mensch te diep -!
 De koopman torst zijn koopwaar verder

En hoog al hooger klinkt zijn fluit;
 Het kind volgt als een schaap den herder
 Doch waar zij ingaan, gaan zij uit
 En telkens door dezelfde lanen
 Treên zij dezelfde bosschen in
 En keeren bij den boom der tranen
 En staan verslagen, zonder zin. - - -
 Eens rijst een burcht met hoogen gevel,
 Doch keer op keer verdwaalt hun spoor
 En gaan ze' als door een dichte nevel
 Verbaasd den hoogen gevel door.
 Dan stuift een stoet van wilde hinden
 Of staat, doorzichtig als van glas,
 Bestormd door steenen hazewinden
 Gebeeldhouwd bij een waterplas;
 Maar als het kind een dier wil vangen
 Grijpt het in licht en in haar hand
 Blijft haar een snoer van paarlen hangen
 En aan haar duim een diamant.
 De koopman fluit de wilgen wakker
 En lokt de geesten uit de lucht:
 De Honger komt tot haar als bakker,
 De Dorst als een gespleten vrucht,
 Een fruit, dat haar doet watertanden;
 Doch waar zij bijt wordt 't blozend ooft
 Een kale schedel in haar handen
 En keer op keer haar eigen hoofd.
 Angst ziet haar aan met glazen oogen
 En rekt zich als een hagedis
 Die door een nachtuil wordt bevlogen;
 En door het maanlicht zwemt een visch.
 De koopman staat: zijn klanken zwellen;
 Een kikvorsch spalkt zijn kop en blaast
 De lucht vol flonkerende bellen
 Rondom een steenen paard dat graast;
 En als het kind het wil liefkoozen
 En voeren aan zijn tammen toom,
 Lost het zich op in schuim en rozen;
 Is heel dit leven dan één droom?
 Waar zal die glazen toover breken?

Hoe raken zij dit wachten uit?
 Weer gaan zij voort langs waterbeken:
 Hij voor, zij na; de koopman fluit.
 ‘Waar gaan wij heen?’ - waagt zij te vragen,
 En: ‘Wordt jouw last je niet te zwaar?’
 En hij: ‘De zorgen die wij dragen,
 Zijn niet de zwaarste lasten, maar
 De vleugels die wij niet bezitten’...
 Dan lacht de koopman voor zich uit
 En klemt opnieuw zijn al te witte
 Lippen nog vaster om zijn fluit.
 Zij weer: ‘Wil dan die nacht niet slinken?
 Ik dorst zoozeer; het maanlicht brandt.’
 En hij: ‘Zoo haast u, kind, te drinken:
 Is God niet rijp in uwe hand?’
 ‘Het hoogst bezit wordt pas ten zegen
 Als men in zijn gemis gelooft...’
 Het kind ziet naar haar hand verlegen;
 Bedenkend schudt de man zijn hoofd.
 Het kind: ‘Hoezeer zal ik gelooven
 Waar waan en waar smelt zoo ineen?
 Hoe kom ik dezen nacht te boven? -’
 En, neergezeten op een steen,
 Verbergt zij zich in hare haren
 Voor hem die, God of man, wie weet?
 Bedroefd den dauw drinkt van de blaëren
 En uit zijn hand wat bramen eet...

God of man

Hij geeft de dingen nieuwe namen
 Terwijl hij naast haar staat en staart.
 Dan zegt hij: ‘Meisje, lust jij bramen? -
 De rijpsten heb 'k voor jou bewaard.’
 En zij, begeerig zich te lesschen,
 Aanschouwt den man die bramen vond,
 Die één voor één neemt van de bessen
 En steekt ze lachend in haar mond;
 ‘God zelf heeft ze met dauw gewasschen,’

Spreekt hij, 'en haar met nacht gekruid' -
Dan staat hij droomend in de grassen
En plukt een bloem en blaast zijn fluit...
Zij heeft zich van haar steen verheven
En lacht hem toe; hij draagt zijn pak;
De bodem ligt vol licht geschreven
En in zijn kurve slaapt een tak.
'De maan vergeet vannacht te rijpen,'
Spreekt zij nadien. En hij: 'Ik hoor
Den dag, die reeds zijn zeis gaat slijpen.'
Doch zij hoort niets; geen enkel spoor.
En zij gaan verder door den toover
Van licht en groen, tot haar gezelschap
Haar ginds, verborgen in het loover,
Den koepel wijst van een kapel.
Het beeld der Maagd, op wie wij hopen,
Staat in een nis van licht gedacht;
De koopman spreekt: 'Haar deur staat open.'
En zij: 'Heeft ons die Vrouw verwacht?'
Zij treden in en zien verslagen
Een ruimen feestdich aangericht,
Die nauwelijks zijn last kan dragen
Van wijn en wildbraad en, met licht
Versierd van porceleinen lampen,
De steenen kroezen torst der wijn.
Op schalen ligt de spijs te dampen:
De reebout en het everzwijn
Naast fijn gevogelt', bruin gebraden
En versch-gesneden tarwebrood.
De zetels rondom staan beladen
Met wapens van verweer en dood:
Kromzwaarden, bijlen en gespannen
Voetbogen; allerhand gewei
Van wilde dieren, waarop mannen
Ter jacht uitvaren, dekt de rei
Der Engelen die langs de wanden
Van diep azuur en paar bij paar,
Met lof en reukvat in de handen,
Opvliegen naar het hoogaltaar, -
Den troon van Haar, die uitgebannen,

Daarbuiten glimlacht in haar nis
 En, naar Gods onbegrepen plannen,
 De moeder óók van roovers is.
 ‘Wie is ‘t die ons dit maal bereidde?’
 Vraagt ‘t kind; en hij: ‘Wie zet het vee
 Tot aan den buik in klaverweiden?
 Wie, uit zijn handschelp, lescht de ree
 En siert met appelen de boomen?’
 Het kind zwijgt stil en grijpt een kan;
 Zij heeft haar zetel ingenomen
 En ziet naar hem die, God of man,
 Haar brood belegt met warme spijzen
 En haar het beste toebedeelt.
 ‘Eet,’ zegt hij, ‘voor wij verder reizen’
 En vouwt zijn handen als een beeld.
 Doch als haar handen ledig raken
 Bereidt hij haar een nieuwe sneê
 En spreekt bedeesd: ‘Het moge u smaken:
 Het brood, de vogel en de ree.’
 Het kind verbaasd: ‘Wil u niet schamen
 Te nemen wat gij mij bereidt.’
 En hij van ver: ‘Ik at mijn bramen.’
 Dan zwijgen zij een langen tijd...
 Maar als hij met verheven oogen
 Een dankgebed heeft voorgezegd,
 Staat hij van vleugelen omvlogen
 En brandend haast van tafel recht
 En dooft hij een voor een de lampen.
 Nog wijst zijn vinger naar het dak:
 Een morgenklok begint te tampen;
 Dan hoort zij als een snaar die brak:
 ‘Mijn kind, ik heb voor u gebeden’ -
 En wischt zich uit. Zij zit alleen.
 Een zoete slaap vermant haar leden;
 De zon breekt door de takken heen
 En langzaam rond haar kleuren ramen...
 Daar gaat een herder met een schaap;
 Het kind herhaalt: ‘Ik at mijn bramen’,
 En glimlacht in haar diepen slaap...

Zwanen en raven

Hoelang mag zij geslapen hebben?
 Wat heeft zij in haar droom aanschouwd?
 De zon gaat onder in een webbe
 Van aardschen damp en hemelsch goud
 En houdt de ramen in hun luister:
 De herder heeft zijn lam bewaard,
 Doch lam en herder worden duister;
 Alleen een los en sneeuwwit paard
 Bestormt den avond met een wimpel.
 Waar is de ruiter? Schier verblind
 Trekt haar gelaat een diepen rimpel;
 'Waar is de ruiter?' vraagt het kind
 En hoort: 'Ik heb voor u gebeden',
 Maar ziet meteen - wie luidt die klok? -
 Een rijtuig voor de deur gereden;
 En een livrei-knecht, van den bok
 Gesprongen, snelt de feestzaal binnen
 En roept met barre stem: 'Margreet!'
 Dan zachter: 'Bij Sint Geertruidsminne,
 Waar hangt gij uit? - In rouw en leed
 Verkwijnen ginds om u uw ouders!'
 En plots'ling zonder wet of vorm
 Zit zij geborgen op zijn schouders
 En neergezet in eenen storm -
 Een wervelwind - van zand en blaëren,
 Waait z'in een wolk van vlokkend schuim
 Met alle winden in heur haren
 Den avond in van 't maatloos ruim.
 Zij heeft de bleeke zusterpaarden,
 't Blazoen herkend van haar karos,
 Doch roept ontsteld: 'Waar blijft de aarde,
 De spar, de steeneik en het bosch
 Met mensch en dier die 't woud bevolken?
 Waar kom ik uit, daar gij mij voert
 De woeste bergen door der wolken,
 Een hemel in die perlemoert?'
 'Wij draven,' krast een stem, 'wij draven!'
 En als het kind zich tot haar wendt,

Ziet zij de koppen van twee raven,
 Doch die van haar den teugel ment
 Krast luider: 'Droog gerust uw tranen
 Nu gij in een karos van wind,
 Getrokken door het puik der zwanen,
 Vannacht uw sterrevaart begint.'
 En zij opnieuw: 'Waar zijn mijn paarden?
 Ai! aller sterren fonk'lend gruis
 Wil 'k ruilen voor een voetbreed aarde
 En om te slapen in een huis
 Met poppen en met kleine dieren!'
 'Niet pruilen!' bromt de tweede raaf;
 Daar ligt het land der populieren,
 Men viert er kermis met octaaf
 Als weerwraak op gestrenger dagen.'
 'Geen schooner land dan deez' vallei
 Waar Engelen met water dragen,
 En waden door de bloemen wei,'
 Zegt d'andere raaf en wijst de torens
 Der schoone kerk van Sint Servaas
 En roemt zijn stad een bok met horens,
 En 't glinst'rend waterlint der Maas,
 Geweven uit de witste zijde.
 En de eerste weer: 'Als gij mij vraagt,
 Kan mij dat land het meest verblijden
 Waar elke boom haast noten draagt,
 En boven Holland en zijn koeien
 En zijn voornamen Goudsche kaas
 (Geen raaf zal dat gerecht verfoeien!)
 Prijs ik de oude gouw der Maas;
 Want waar ik zwart en maledictus
 Alom voor zilverdief doorga,
 Noemt dáár elk kind mij Benedictus,
 Elk meisje mij Scholastica.'
 De raaf verzwijgt de liefste dingen
 En zit gedoken in haar kraag - - -
 Dan hoort het kind de zwanen zingen
 Doch wát zij zingen, blijft een vraag;
 Zij ruischen als twee witte rozen

De strofen van een lied zeer schoon:
 ‘Een waterwel heb 'k mij verkozen
 En aan haar oever praalt mijn zoon.’
 Het kind roept luid: ‘Een sterrenregen
 Verruil ik voor één druppel dauw!
 Een bitter land weet ik gelegen,
 Een leemen burcht aan een landouw,
 En wil er met mijn poppen spelen.’
 ‘Margreetje’, zingt de witste zwaan
 ‘Vanaf zijn torens en kanteelen
 Wijst u de windroos en de vaan:
 Gent, Brugge, Nieuwpoort en Ostende
 En achter ieder duin de zee...
 De heem'len zijn niet af te wenden
 En vliegen met de zwanen meê!’
 De zwartste raaf: ‘Wat zijn de hemelen
 Geleken bij dat raafzwart uur
 Waarin de kinderen van Bemelen
 Kastanjes poffen bij het vuur!’
 En weer: ‘Groot is der sterren grootte,
 Dat glinst'ren van gewelf en dak,
 Doch méér een handvol hazelnoten
 Gewassen aan een kloeken tak!’
 En zij: ‘Ach, om een voetbreed aarde
 En om een enk'le druppel dauw,
 Gaf ik de zwanen èn de zwaarden
 Van al de ridders onzer gouw,
 Met hun blazoenen en hun namen;
 En met een trek van diepe pijn
 Sprak zij bedroefd: ‘Ik at mijn bramen
 En wist het niet hoe zoet zij zijn!’
 ‘Troost u, gij zult haar zoetheid drinken,’
 Krast weer de raaf uit zijnen kraag,
 Want ginds reeds zie 'k de duinen blinken
 En in de duinen zijn zij graag;
 Al wat gij vraagt zult gij verkrijgen
 Als 't nuttig is voor uw gebruik’...
 Dan gaan der zwanen halzen neigen
 En ruischen zij door perk en struik,

En in een kolk van nacht en aarde
 Staat de karos plots in een tuin
 Van maanlicht en twee witte paarden
 Staan dampend op een eenzaam duin.

De kaper, de zeemeeuw en de hond

De kaper richt zijn helsche roer
 En roept na kort geding:
 ‘Bij Florus en bij Blanceflour,
 Is 't koop? of wacht mijn kling!’ -
 Geeft elken zwaan een parelsnoer
 En elken raaf een ring
 En vraagt Margreet: ‘Hoe heet je kleine? -
 Wat zeg je wel van mijn fonteinen?’

Want op het strand spuit een dolfijn
 Twee stralen uit zijn neus:
 Een straal van vuur en een van wijn;
 Hij zegt: ‘Doe nu je keus!’
 (Waarvlucht een meisje nog zoo klein
 Zoo'n grooten waterreus?)
 En zonder denken, bijna blijde:
 ‘Ik kies’, zegt zij ‘de stralen beide.’

Hij leidt haar zwijgend naar zijn boot
 En spreekt: ‘De aarde is rond
 En zeven jaar weer voor mij dood;
 Doch 't water is gezond.’
 Hij geeft het kind tot speelgenoot
 Een zeemeeuw en een hond
 Die, als de meeuw haar mantel waschte,
 Meewarig naar de sterren baste.

Margreet dien nacht slaapt bij een vuur
 Op touwen en zee gras;
 De maan is groen, haar licht is zuur,

De hemel gloeit als asch.
 De stuurman praat: 'Ik kocht haar duur',
 En tuurt op zijn compas:
 'Want waar ter wereld dragen zwanen
 Een parelsnoer van zooveel tranen?'

De nacht gaat om; het vuur verbrandt;
 Het witte kind slaapt vast;
 De stuurman neemt haar kleine hand
 En tilt haar lichten last
 Op zijnen schouder en roept: 'Land!' -
 Ai! heb ik jou verrast:
 'De hemel is het beste heden;
 Vannacht heb ik voor jou gebeden!'

Margreetje tuurt in zee; de meeuw
 Pikt gretig in een krab;
 De booze hond loert als een leeuw
 En uit een houten nap
 Giet haar de kaper met een geeuw
 Den mond vol bessensap
 En legt, terwijl zij drinkt, vertrouwder
 Den arm reeds om haar smallen schouder.

Hij spreekt en streelt haar bruine wang:
 'De wereld is een klip
 En in dit eeuwig beurtgezang
 Van dag en nacht een stip;
 Doch zeven jaren duren lang
 Met tweeën op een schip
 En met, verzaad door lucht en water,
 Zijn blikken op een eindloos later.'

Het kind vraagt lang niet meer: waarheen?
 Zij leert van elk bestaan;
 De hond knaagt rustig aan zijn been;
 Zij weet waarheen zij gaan.
 De zeemeeuw voert haar kostbaarheên
 En hemelsch speelgoed aan:
 Ruischhoorns, schelpen, sterren en bloemen,
 Te veel om bij hun naam te noemen.

Des avonds staat zij op het dek,
 De stuurman voedt de vlam
 En voert een lang en luid gesprek
 Met een die naast hem kwam;
 Hij ruikt, gelijk zijn boot, naar pek
 Doch spreekt als Abraham;
 Van alle lichten en planeten
 Zou hij de verre wegen weten.

Soms druppen tranen in zijn baard
 En uit zijn mond, die spoog
 En meeuw en hond geen vloeken spaart,
 Klimt een gebed omhoog:
 ‘Ik dank u, God, die ons bewaart
 Als de appel van uw oog;
 Laat ons, die voor U zijn geschapen
 Als kiekens in uw vleugels slapen.’

Geen storm ontreddert zijn bestaan
 Of slingert met zijn lot;
 Doch grommend naar den oceaan
 Die op hem samenrot,
 Behoudt zijn ziel de rechte baan;
 Zijn avondster is God;
 En door een woestenij van touwen
 Gaat telkens weer een morgen blauwen...

De duif en de korenaar

Eens aan het voeteind van haar bed
 Van zeewier en van touw
 Had zich een vogel neergezet
 En sprak: ‘Dag kleine vrouw!’
 En uit haar mantel zonder smet
 (Zij zei: ‘Dit is voor jou’)
 Nam zij een vingerring, bezet
 Met eenen druppel dauw.

Zij stak den rijken vingerring
Haar aan de kleine hand:
'Ik breng je deez' herinnering
Aan je geboorteland,
Doch vraag in ruil voor dezen ring
Je trouw aan hem tot pand,
Die zacht zij als zijn schittering
En hard als diamant.'

En andermaal, na dag en jaar,
Kwam weer die duif aan 't dek
En droeg een rijpe korenaar
In haren smallen bek;
Toen sprak die verre wandelaar:
'Nog zooveel dagen reis
Als korrels in een korenaar,
Dan bloeit een paradijs.'

Margreetje heeft dit woord bewaard:
Daar bloeit een paradijs;
En als zij in de golven staart
Herhaalt zij graag die wijs;
De stuurman gromt: 'Haar bloed wordt wijn;
De jaren gaan hun gang;
Haar kleeren worden haar te klein,
Heur haren veel te lang.'

Dienzelfden nacht zag z'in haar droom
Den herder en het schaap,
Het witte paard, den gulden toom,
En grijpend in haar slaap
Greep zij den weelderigen tak
Der trotsch-gehoornde ree,
Doch toen die in haar handen brak,
Toen hoorde zij de zee...

En dag en nacht bij roer en mast
Staat daar en wacht het kind;
De hond knaagt aan zijn been of bast

En diep in haar begint
 Een wonder lied, dat haar verrast
 En telkens overwint.

Zij stoot haar speelgoed met den voet
 En treedt een ruischhoorn stuk;
 De stuurman mömpelt: euvel bloed,
 Zóó broos is elk geluk;
 Z- kust den ring, dien zij behoedt,
 Zijn diamanten smuk,
 En danst in 't rond met lichten voet
 En zingt en zingt: 'Ik pluk'...

Het water zong zijn eindeloos
 En monotoon gezang;
 Een bloem van schuim, een waterroos,
 Viel doodsbleek aan haar wang; -
 En afgedwaald in haren slaap
 Door wier en water zag
 Zij op een bed van kroos een knaap
 Die daar te slapen lag.

Dag avondrood, dag morgenrood
 Wat doe jij in mijn huis?
 Zij sprak: 'Ik zoek een reisgenoot,
 Een hand vol sterrengruis',...
 Doch als zij zijne handen nam
 Sloeg lucht en zee in brand,
 Toen doofde 't nachtvuur zijne vlam
 En riep de kaper: 'Land!' - - -

Zij kwamen aan een dorre kust
 De stuurman zei: 'Vertrouw',
 En bond na weinig uren rust
 Zijn hond weer aan het touw; -
 Hij sprak daar tot den bedelaar
 Die neerzat in zijn baard:
 'Zij is een gouden korenaar
 En dertig korrels waard.'...

Iedereen, de melaatsche

Een slak nam haren slijmen weg
 Langs zijn kapotte schoen,
 De man boog naar zichzelf: 'Zeg
 Wat moet ik met haar doen?' -
 En tot Margreet: 'Dit is een plaats
 Van duisternis en schrik,
 Want iedereen is hier melaatsch
 En Iedereen is Ik.'

Dan stond hij op en lachte wreed:
 'Draag jij vandaag mijn zak
 Waarin ik alle dingen deed
 Waar niemand nog van sprak:
 Een stukje hemel, niet te veel,
 Wat water en wat vuur -
 En alle dingen die ik deel
 Met God, mijn overbuur -'

Hij wees haar over bult en steen
 Den ingang van een grot;
 'Dit is het huis van Iedereen',
 sprak hij, 'en ook van God;
 Daarneven ligt de waterwel
 Waar Ik zich lescht en wast,
 Daar weidt zijn eenige gazel
 En ook, naast God, zijn last...

Want God is zwaar en Ik is zwak
 En ieder die Hem waagt,
 Kraakt onder God gelijk een tak
 Die groote weelde draagt;
 Zoo groot is God, zoo klein is Ik
 Dat ik van schrik verbleek
 En, waar ik ga, elk oogenblik -
 Haast in de knieën breek...

Hij spreekt alleen en Ik staat stom
 Vol sterren en vol wind;
 Zijn wijsheid houdt ons even dom,
 Zijn almacht slaat ons blind
 En door zijn ijs èn door zijn vuur
 Verteerd tot op den graat
 Is Hij de vrucht die, zoet of zuur,
 Eens splijt als een granaat.

Ik weet zijn komen nòch zijn gaan,
 Hij weet van Iedereen
 Het weten en de rechte baan;
 Vanaf den eerste steen
 Tot aan den laatsten is Hij, Hij
 Die zonder ruimte of maat
 Zijn hoofd aan ons te slapen lei
 En in ons wakker staat.

Ik vluchtte Hem; wie vlucht Hem niet?
 Doch waar vond ik een schild? -
 Is alles niet zijn jachtgebied,
 Is ieder niet zijn wild?
 Doch toen zijn felle pijl mij schoot
 - Hij wees zijn wonde knie -
 Werd alles licht en alles rood
 En alles melodie...'

Zij zaten samen op de bank
 Aan d'ingang van zijn huis;
 'Hier', sprak hij, 'werd mijn hoogmoed krank
 En elk bezit tot gruis;'
 En uit een kist met ijs'ren slot
 Hief hij een plechtig kleed
 En zeide haar: 'Draag dit voor God,
 En sta voor Hem gereed.'

En keer op keer, met fijn gebaar,
 Nam hij een nieuwen schat;
 Hij hing een sluier in heur haar
 Van edelsteenen nat;

‘Want rijker dan de rijkste vorst’,
 Sprak hij, ‘de schoonste bruid,
 Zet God, wie aan zijn liefde torst,
 Met dwaze schatten uit’ ...

‘Verga’, riep hij, ‘voor gij vergeet
 De Hand die u bewaart;
 En schoeit Hij uwen voet met leed -
 Doorwandel uwen gaard’ ...
 Hij stak een schoen aan haren voet
 Van goud en rood satijn:
 ‘Nu ga u wasschen in zijn vloed
 En drink aan zijn fontein...’

‘Doch daar een sterv'ling niet alleen
 Van God en spreuken leeft -
 Zoo deel vandaag met Iedereen
 De spijs die God ons geeft;
 Want is mijn hand melaatsch, mijn brood
 En melk zijn zonder smet,
 En voor wie moe is, is de schoot
 Der rots een kost'lijk bed...’

Margreet, dien nacht, stond op het dak
 Der rots die, grauw en kaal,
 Haar schedel uit de wateren stak;
 Alleen in deze zaal
 Van wind en avond en gedruisch
 Van golven waakte zij:
 Een kleine schildpad droeg haar huis;
 God droeg een kind voorbij.

Om middernacht roept zij tot Hem:
 ‘Vertoon mij uw Gelaat.’
 Een dier verheft zijn magere stem,
 Herhaalt een zacht geblaas;
 En weer vraagt zij, doch minder hoog,
 ‘Toon mij uw rechterhand;
 Ik ben de appel van uw oog,
 Uw diere diamant.’ ...

Doch tegen morgen bad zij God:
 'Ik sta voor U gereed!
 Zij zag den grijsaard uit zijn grot
 Verrijze' en, half gekleed
 De uiers melken van zijn geit;
 Van God had zij geen spoor
 Dan aan den rand der eeuwigheid
 Zijn zon, zijn morgen-gloor.

Bedroefd nam zij een mondvul brood
 In warme melk geweld;
 De arme sprak: 'De roos bloeit rood
 Doch wordt door dorst gekweld' ...
 En zij: 'Wie leeft zóó troosteloos?'
 Hij weer: 'Leeft God zóó klein,
 Dat Hij de God van ééne roos
 En die zijn God zou zijn?' -

Ik teel mijn brood en melk mijn geit
 En draag mijn smart-gewaad,
 Tot Hij door wind en golven schrijdt
 En wijdbeensch voor mij staat
 En als een man, die kennis draagt
 Van bloeien en vergaan,
 Mij naar mijn witte zweren vraagt
 En in mijn smart komt staan...'

Na dit gesprek nam hij zijn zak
 En schreed weer, grauw van wee,
 De zanden over en het dak -
 En daalde naar de zee;
 Dan ging zij weenend in het graf
 Der rots en legde moe
 Haar bruidsgewaad en sluier af
 En sloot de oogen toe...

Laat op den dag werd zij gewekt;
 Wie kuste hare hand?
 Zij ziet haar ring met bloed bevekt
 En aan den aarden wand

Der schemerende rots, de Dood
 Die, fluisterend: 'Hij slaapt',
 Den grijsaard streelt, zijn veel te groot
 En spierwit hoofd dat gaapt.

'Zóó', sprak de Dood, 'slaapt Iedereen,
 En achter elken slaap,
 Staat daar een roos en daar een steen;
 Maar hier ontwaakt een knaap;
 Het leven is het beste niet,
 Want eeuwigheid gaat voor...'
 Toen zong de Dood een wiegelied
 En achter hem een koor.

Zij nam den stalen koffer uit
 Haar sluier en haar kleed
 En kleepte zich gelijk een bruid
 En bad: 'Ik ben gereed' -
 En ging vandaar met lichten tred
 En sloot het aarden huis;
 De Dood hief op zijn eenzaam bed
 Een handvol asch en gruis.

Dan schreed zij als een koningin
 Onwereldsch en onwijs
 En zong den diepen avond in:
 'Daar bloeit een paradijs' ...
 Tot onvermoed, in 't wit en groen
 Des hertogs, daar een stoet
 Van ridders rees met haar blazoën
 Die zwijgend haar begroet.

Zij kust verrukt haar vingerring,
 Den wilden diamant,
 En staat verwonderd in een kring
 Van bloemen, in een brand
 Van rozen wit zoover zij ziet, -
 Doch vindt langs ieder pad
 De oude boot en 't oud verdriet
 Die zij verlaten had.

Denzelfden kaper en zijn hond,
 Dezelfde grijze meeuw;
 De stuurman spuwt weer uit zijn mond
 En spreekt met diepen geeuw:
 ‘Het leven blijft een wilde kost,
 Het water zilt en brak,
 Totdat de Hand die ons verlost
 Ons afbreekt van den tak.’ -

De sluier

Zij varen weêr; zij varen voort;
 De wereld is vergaan; -
 De sloopshond knabbelt aan zijn koord
 En blaft de sterren aan.
 De stuurman broemt aan hare wang,
 Terwijl haar spinwiel snort:
 ‘Uw bruidskleed is u nòg te lang,
 Uw sluier veel te kort.’

Doch wat zij rafelt uit haar kleed
 Spint zij haar sluier bij
 En laat niet af bij koud of heet,
 Zij weet: een dag in Mei,
 Als in haar land de sleedoorn bloeit
 Vindt zij na lange reis,
 Haar eigen klein bestaan ontgroeid,
 De poort van Gods paleis.

Zij krijgt het groote water lief
 En zit trotsch in haar boot,
 Met al haar rijkdom en gerief,
 Als in Gods eigen schoot;
 En slaapt z'al op een bed van touw,
 In geur van pek en teer, -
 Zij is de roos en God haar dauw;
 Haar hart slaapt nimmermeer.

En elken dag brengt haar de duif
Een parel uit haar land,
Nu als een erwt, dan als een druif;
En over hare hand
Buigt stralend zij haar eël gelaat
En rijgt na elk bezoek,
Een parel aan een zijden draad
En stikt haar in haar doek.

Soms in verbeelding, soms in droom
Herleeft zij wat verschoot:
Het paard, het schaap, de sparreboom
En wat de koopman floot;
De zwanen en de zilverdief,
De wondere kapel,
En 't hooge huis dat haar verhief
Wuift haar een trotsch vaarwel.

'Ik vaar ter bruiloft,' fluistert zij,
'Ik wandel door mijn gaard.'
Dan stapt de stuurman haar voorbij
En vloekt zijn schommelpaard
Dat, in een woeste zee geraakt,
Rondom bespat met schuim
Opeens in al zijn lenden kraakt
En tuimelt door het ruim.

'Ho! stuurman, grijp den teugel vast
En waak dat hij niet breekt!'
Roept zij en klemt zich aan den mast
En lacht waar hij verbleekt;
En waar de stuurman storm vergaart
Zingt zij in den orkaan:
'Dezelfde Hand die ons bewaart
Ontreddert ons bestaan.'

De kaper, later, schudt zijn kop;
 Zijn toorn heeft uitgewoed.
 Zij beurt voor hem haar sluier op
 Waarin de zon verbloedt,
 En turend in dat droef gelaat
 Wendt hij zich af en schreit;
 Margreetje weer neemt naald en draad;
 Zij weet wie haar geleidt.

Zij zwerven zeven jaren om
 Door water, storm en wind;
 Hun woorden vallen stilaan stom,
 Hun blikken worden blind;
 En naar het eind' van 't laatste jaar,
 Den eersten van April,
 Brengt weer de duif een korenaar
 En keert naar hare til...

Maar op een vroegen Meidag liep
 Het schip een haven in;
 Vóór hen verhief een stad die sliep
 Haar trans en bleeke tin;
 Doch eenzaam aan de kade zat
 Een koopman op zijn pak
 En hief een krans van kersen, nat
 Van nachtdauw, aan een tak;

De kersentak

‘Neem’, sprak hij, ‘dezen tak getooid
 Met kersen in uw hand
 En ga, zoover gij pitten strooit,
 Den dag in van dit land; -
 En waar de laatste vruchtsteen valt,
 Nabij een waterboord,
 Daar houdt gij aan den avond halt,
 Daar wacht gij op een woord.’

Dankend nam zij den rijpen tak
 En dragend haren mei
 Toog zij, terwijl zij vruchten brak,
 Den dag in; en voorbij
 De witte stad, de groene laan
 En 't droomerig plantsoen,
 Zag zij de grauwe bergen staan
 Als rammen in het groen.

Daar ging een herder met een schaap,
 Een vrouw die water droeg;
 En tegen middag kwam een knaap
 Die haar om kersen vroeg;
 Zij lei een meikers in zijn mond
 En vroeg: vanwaar hij kwam,
 Die stak den vruchtsteen in den grond
 En sprak: 'Van Abraham.'

Een uur lang liep hij aan haar zij'
 En deed, terwijl zij at,
 Haar een verhaal vol profecij:
 Een man die eenzaam bad,
 Doorliep het land als een trompet
 En op zijn schoon gebaar,
 Liepen de kranken van hun bed,
 De dooden van hun baar.

En met een kers in zijnen mond
 Zei hij ten lest den naam
 Van d'eene Vrouw die gratie vond
 Bij God en menschen saâm;
 Dan, opgenomen in een licht
 Zoo groot als 't oog nooit trof,
 Verdween de knaap uit haar gezicht -
 En stond zij in het stof.

Verward meteen door licht en woord
 Vergeet zij tak en tros
 En schrijdt zeer lang slaapdrongen voort
 Door een olijvenbosch,

Doch, uit zijn paarsen schaûw gedwaald,
 Herneemt zij vol geluk
 Door zooveel avondzon bestraald
 Haar weelderigen pluk.

Een grijsaard vraagt haar op zijn boek:
 ‘Wat nieuws van Israël?’
 Zij schudt haar hoofd en zegt: ‘Ik zoek
 Den rand der waterwel.’
 Zij plukt een vrucht en schenkt hem die
 En zingt: ‘Vaarwel! vaarwel!’
 En uit de verte: ‘Proef en zie:
 Zóó zoet is Israël!’

Zij groet de kind'ren langs haar pad;
 De bloemen rond op 't veld;
 En in haar arm hangt trotsch de schat
 Der vruchten die zij telt.
 Maar naar het einde wordt haar voet
 Haast vleugellicht en vrij;
 Daar komt een stem haar tegemoet:
 ‘De laatste is voor mij!’

Zij slaat haar sluier op en staat:
 Geen mensch is haar nabij;
 Doch tred na tred klinkt waar zij gaat
 Dat woord, dat lied: ‘Voor mij!’ -
 Zij neemt haar weg langs bloeiend zaad
 En draagt haar edel rijs
 Voorbij den dag en 't bleek gelaat
 Der nacht en eet haar spijs.

Een wijnberg wuift in wind en zon,
 Zijn trossen hangen bloot;
 Een man staat in de druiventon
 En danst zich rozenrood;
 Een bedelaar zit bij de spon
 En zingt voor weinig loon:
 ‘Mijn bruid daalt van den Libanon,
 Mijn bruid is zwart, maar schoon.’

Zij hoort hem niet, zij ziet hem niet,
 Zij draagt haar rijke mei;
 En luid en luider zingt het lied:
 'De laatste is voor mij!'
 Totdat - zij heeft in trouw verbond
 De laatste vrucht beschut -
 De laatste pit valt uit haar mond
 In eenen waterput.

Zij vindt een man aan zijnen rand
 Die, naarstig, neergebukt,
 Met zijnen vinger schrijft in 't zand
 En traag zijn aandeel plukt;
 Doch als zij vragend bij hem staat
 En spreekt: 'ik wacht een woord' -
 Buigt hij zijn zeer schoon, bruin gelaat
 En gaat met schrijven voort.

Het lied der bruid

'Wat schrijft gij,' vraagt zij, 'allerhand?'
 Hij zegt: 'Ik weet het niet,
 Want God alleen schrijft met mijn hand
 In zand en stof zijn lied;
 Hij leidt zijn bruid aan eenen tak,
 Zijn lastdier aan een touw,
 Doch beiden houdt hij even strak,
 Want maatloos is zijn trouw -'

Zij vraagt: 'Hebt gij mij niet verwacht?
 Ik heb u zeer verbeid...'
 Hij beurt zijn bruin gelaat en lacht:
 'Ik heb om u geschreid,'
 En gaat verzwolgen in het graan...
 Waarheen? Zij weet het niet,
 Doch blijft voor God verslagen staan:
 In vleesch en bloed, een lied.

Zij leest het schrift in stof en asch;
 Wie weet wat God beduidt?
 Doch wind en tijd verwaait het ras,
 Eén voetstap veegt het uit;
 En in een drift van wrok en leed
 Scheurt zij, met één gebaar,
 De bloemen van haar bruiloftskleed,
 Den sluier uit heur haar.

Een handvol bramen

't Is eeuwig Moenen weer, die ram,
 Die, waar een ziel zit moegevlogen
 Of tegen God sloeg vleugellam,
 Haar toelonkt 'met den eenen ooge'.
 Wie springt haar bij en doet galant?
 Wie spreidt voor haar zijn weelden open:
 Een eindloos feest, een wilde brand? -
 Doch zijn gelaat, met doem bedropen,
 Wischt in haar doek zijn vlekken uit
 En in haar kleed wast hij zijn handen.
 Wat wil zij meer? Wat kiest de bruid?
 Zij klaagt niet meer; haar oogen branden;
 Zij neemt het feest; het vuur, den wijn
 En leert de kunst der kunsten zeven;
 Maar draagt haar sluier als gordijn,
 Haar kleed als een verkreukeld leven;
 En door een wildernis van licht
 Als door een tuin van witte rozen
 Voert zij haar kil en trotsch gezicht
 Naast Moenen, dien zij heeft verkozen...

Haar mond vult zich met asch en schuim.
 Wie vaart als zij zoo hoge golven?
 Haar wezen tuimelt door het ruim
 En door een vloed van hoon bedolven,
 Grijpt zij gebroken naar een mast,
 Maar klemt in droomen en gedachten
 Zich vaster steeds aan Moenen vast;

Die schaterlacht door àl haar nachten
 En schittert op het wereldplein...
 'Ik schitter,' lacht hij, 'schitter mede.'
 En uit zijn kroes drinkt zij den wijn
 Die dartel maakt en door haar leden
 Als vuur haar naar de oogen kruipt.
 Doch bij den geur van bonte kramen,
 Terwijl haar tong van weelde druipt,
 Hunkert zij om een handvol bramen - - -
 'Moenen! Moenen! wat zou ik geven
 Om met een zeemeeuw en een hond
 Nog eenmaal mij een doek te weven,
 Of met een kers in mijnen mond
 Het lied te lezen dat geschreven
 Mijn voet vertrad in 't mulle zand!'
 Zij ziet haar ring, den diamant
 En als de laatste sterren tanen
 Neemt zij haar doek en wischt haar tranen...

Heer Moenen voert haar dag en nacht
 En pronkt met haar die weet te pralen
 En op te klimmen in de pracht
 Van koningen en koningszalen;
 Daar zit zij aan den hoogsten disch
 En lacht en schreit bij de banketten
 Of speelt met haren ring en is
 De bleekste waarop allen letten
 Wanneer zij spreekt van een landstreek,
 Waar dag en nacht de peppels praten
 En bij een zoete waterbeek
 De herten 's avonds staan te blaten
 Van liefde en heimwee. Rijk en schoon:
 Wat kan zij méér zijn en begeeren
 Dan zetelen op eenen troon,
 Aanbeden door aanbeden heeren
 En door godinnen loensch beloerd?
 Waarom buigt zij haar hoofd verlegen
 En zit zij telkens weer ontroerd
 In 't druppelen van eenen regen?

De priesters doen gelijk de raven:
 Zij pikken paarden uit haar doek
 In ruil voor goddelijker gaven;
 Zij plukken bloemen uit een boek
 En binden distels tot geboden
 Totdat zij niet meer slapen kan;
 En zoo wordt zij de schoone doode,
 De vrouw die, zonder God of man,
 In steenen stilte pleegt te pronken
 En zetelt als een steenen wet.
 Wat deert haar nog het geile lonken
 Der prinsen en het nachtbanket
 Der vrouwen, die de vuren stoken
 Van wellust, dronkenschap, verraad?
 Haar oogen zien het licht gebroken
 En, koeler dan een dageraad
 Die enkel scherven vindt en wonden,
 Zit zij in bloemen en in bloed
 Doodsbleek, aan God noch mensch gebonden,
 Een roos in hare hand ten groet
 Aan wie nog om een rustbed dwalen.
 Zij vindt een hard en eenzaam bed.
 Háár schoonheid kan geen vorst betalen,
 Haar vleesch duldt niet een enk'le smet.
 Ai! waar geen ding haar kan verzaden
 Bezit hooghartig zij voortaan
 Dien dieren schat van haar genaden -
 En voert een hoog en trotsch bestaan...

De melaatsche

Het spel is uit dat Moenen speelde,
 Haar lange wimpers vielen dicht;
 Zij sluit zich in haar smart en weelde
 En zit in regen en in licht.
 Haar doek ligt op haar knie gevouwen
 En in den rouw van 't rijke haar
 Wacht zij, de bleekste aller vrouwen...

Wien wacht zij nog? - Zij snelt vandaar
 De grauwe stad door, langs de pleinen
 Der tempels, door de schoone poort
 Den avond in der zingende fonteinen;
 De sterren ijlden met haar voort.
 Zij hoort het klagen van de stallen
 Der dieren en het vee dat baart
 En waadt door zwermen van kristallen
 Vlinders den avond door, den gaard
 Der eenzamen en ruikt de korven
 Der bijen bij het huis der Vrouw
 Die klaagt: 'Mijn broeder is gestorven' -
 Zij gaat voorbij: voorbij den rouw
 Der huizen en der witte muren
 Vol smart en vrede, naar de bron
 Der lichten en der milde vuren.
 'Mijn bruid daalt van den Libanon,'
 Hoort zij; een kleine man plukt vijgen;
 Hij zit te zingen in zijn kroon
 En helder klinkt het uit de twijgen:
 'Mijn bruid is zwart, mijn bruid is schoon.'
 Zij ziet een stad met leemen wanden
 En midden op de marktplaats zit
 Een koopman met gevouwen handen;
 Hij ziet haar aan: 'Wat zijt gij wit!' -
 En met een glimlach van vergeven
 Drukt hij een ratel in haar hand
 En spreekt: 'Uw doek is goed geweven
 En stralen blééf uw diamant.'
 Dan opgestaan als uit zijn assche
 Zegt hij: 'Treed uit uw duisternis; -
 Nu ga u in de bronwel wasschen
 En wacht de boodschap van den Visch.

Zij gaat. Waar zal het einde wezen
 Van al haar gaan? Aan welke kust
 Zal zij van gaan genoeg genezen
 Den drempel vinden van haar rust?
 Haar ratel kwelt de wilde roeken
 Die kermend ruischen door het woud,

Waar z'als melaatsch, in witte doeken,
 Den weg op naar de bronwel houdt.
 De dag wordt milder en wordt later
 Als zij haar vindt, als haar gelaat
 Zich lachend neerbuigt naar het water;
 Zij drinkt en laaft zich en zij baadt
 En staart verheerlijkt als herboren
 Den avond in als ze uit de nis
 Van wuivend groen en zwellend koren
 Een man ziet naderen met een visch;
 'Gij wacht mij! Zie ik ben gekomen,'
 Sprak hij bedeesd. 'Zijn wil geschiedt' ...
 Hij heeft haar bij de hand genomen;
 Ook in een hand dicht God zijn lied.

De tuin was duister toen zij kwamen
 De zaal in van de groote woon
 Waar velen zaten zwijgend samen.
 Een man stond op: 'Daar is mijn zoon.'
 De zoon: 'Mijn bruid is aan mijn zijde.'
 De bruid: 'Mijn hart is bij u thuis.'
 Zij sloeg haar sluier op en schreide;
 En door de zaal ging zacht gedruisch
 Van stemmen op in lovend spreken.
 De vader wees: 'Hier is uw plaats;
 Het eerste brood zal ik u breken.'
 Doch zij bedroefd: 'Ik was melaatsch.'
 De zoon verheugd: 'Gij zijt geboren -'
 En hief den roemer in de hand.
 De grijsaard sprak: 'Als bloem van koren,
 Zijt gij mij lief, mij zeer verwant.'
 Zij aten. Rondom zaten maagden
 En mannen in een schoonen kring
 Van eere; daar zij hen behaagde,
 Toonde de bruid aan elk haar ring
 En sprak dien avond zacht van dingen
 Die ver en dierbaar zijn en schoon
 En meest een edel hart doen zingen
 En vinden doet zoo'n diepen toon,

Dat allen daar vol eerbied luist'ren
 En zitten stom tot middernacht
 En opstaand tot elkander fluist'ren:
 'De schoonheid is ons thuisgebracht.'

De bruiloft en de visch

De bruiloft kan geen uitstel lijden;
 Met haar is elke hand begaan:
 De knechten die de paarden rijden,
 De maagden die verwonderd staan
 Bij 't beste kalf dat uitgekozen
 Geslacht ligt en op stroo gebed
 Gelijk een bundel witte rozen.
 Het brood is reeds in 't vuur gezet
 En ademend door alle ramen
 Wijdt het het woonhuis met zijn geur.
 De gasten die van verre kwamen
 Gaan binnen door de groote deur
 En zijn de eersten die het prijzen
 Beginnen van de bruid die lacht
 En stil plukt hoenders en patrijzen,
 In haren schoot de donzen vacht.
 Een vrouw, de kleinste van de vrouwen,
 Wordt naar een stoel geleid en zit
 De bleeke lippen saâmgevouwen
 En zegt: 'Uw sluier is zeer wit,'
 Als uit een kist, voor wie daar loven,
 Een maagd met lang en traag gebaar
 Den rijksten bruidsschat beurt naar boven:
 Den sluier voor het raafzwart haar...

De disch gedekt en de metreten
 Met wijn gevuld tot aan den rand;
 De goede wijn is niet vergeten
 En in de rijke glazen brandt
 De morgen flonkerende scherven.

De gasten zitten rond den disch,
 De naaste naast de verste erven,
 En in zijn midden praalt de visch,
 Als zacht de kleinste vrouw, gezeten
 Terzijde van de bruid, haar zegt:
 'Hoe jammer is 't den visch te eten' ...
 Dan rijzen plots de gasten recht
 En treedt een man de feestzaal binnen
 Die stil met hen aan tafel gaat.
 De bruid, ontroerd in al haar zinnen,
 Ziet zijn zeer schoon en bruin gelaat
 En biedt de kleine vrouw een bete
 Van haren visch en stamelt: 'vrouw
 Hoe jammer is 't den visch te eten -
 Zijn ooggen zijn twee druppels dauw' ...

De gasten eten en het spreken
 Beweegt zich rond den hoogen gast,
 Die eet en drinkt en geeft zijn teeken
 Van minzaamheid al naar het past
 Minzaam te spreken of te zwijgen; -
 De opperschenker torst de kan
 En, doet de drank de stemmen stijgen,
 De waardigheid blijft bij den man
 Die, naast den gastheer, weet te roemen
 Den goeden dronk, de schoone bruid
 En haar vereert met witte bloemen:
 Jasmijn en roos en keizerskruid...

De visch, het kalf en de patrijzen
 Verdrinken in een vloed van wijn
 En aldoor hooger stijgt het prijzen
 Der dingen die gerechtigd zijn
 Een feestmaal luister bij te zetten
 En op te kwikken hart en geest
 Om 't hemelsch maal niet te verletten,
 Tot de opperschenker van het feest
 Verbleekt en wankelt bij zijn kannen;

De kleine vrouw ziet dat vertoon
 En, bij 't gedruisch der drukke mannen,
 Zegt zij: 'Er is geen wijn meer, zoon',
 Tot hem die, laatste gast van allen,
 De eerste nu verlaat den disch
 En handelt naar háár welgevallen;
 Want, is het water voor den visch,
 De wijn is voor de bruiloftsgasten,
 En zes metreten, waarin rein
 Uitbundig hemelwater plaste,
 Staan op zijn woord vol hemelwijn.
 De gasten heffen hunne glazen:
 'De beste wijn voor 't lest gespaard?'
 Het mag den drinkers wèl verbazen.
 De bruid is zulk een drinken waard...

Zij zitten 's avonds bij hun lampen.
 De oude man leest uit een boek
 Van fakkels, tenten, legerkampen;
 De bruid, verscholen in haar doek,
 Ziet naar zijn mond en groote oogen
 En denkt betreurend aan den visch.
 De gasten zijn vandaar getogen.
 'Dit is het uur van duisternis,'
 Zegt d'oude'en heft zijn witte handen
 Beschermend in een schoon gebaar,
 Dat tusschen dag en nacht blijft branden.
 Nog zitten zeer bewogen daar:
 De bruid, de bruijom en de vader
 En spreken niet van slapen gaan
 Tot ze, uit het grauw der wanden nader,
 Dij Dood plots voor den disch zien staan.
 Zij zwijgen allen en begrijpen
 Aan wie van hen de boodschap geldt:
 Want vruchten groeien om te rijpen,
 Een term is aan haar val gesteld.
 'Spreek, goede Dood,' begint de grijze,

‘Ik ben verkgen om uw woord;
 Mijn ziel is klaar om af te reizen,
 Mijn bloed stroomt in mijn kind'ren voort.’
 En tot den oude die tevreden
 Ten disch zijn hoofd legt en zijn kroon
 Van witte haren, spreekt de wreede:
 ‘Dit is het uur van uwen zoon’...

De blauwe reiger

Haar rouwdoek heeft zij opgeborgen
 En, met haar sneeuwen sluier om,
 Verlaat zij op een zomermorgen
 De groeve van haar bruidegom,
 Het woonhuis van den grijzen zwijger,
 Den rozenhof en 't bruidsvertrek,
 En volgt van ver den blauwen reiger
 Die, met een visch in zijnen bek,
 Den mist verliet der koele meren.
 O, schoone vrouw, waar dwaalt gij heen?
 Kunt gij geen pelgrimstaf ontberen?
 Gij reist als Ruth, doch zeer alleen
 Langs velden waar gij niet zult talmen,
 Daar kind noch kraai uw komst verbeidt.
 Leg u te slapen in de halmen
 En voeg u naar de dienstbaarheid
 Van Hem die Boaz is en die meester;
 En, waar hij zwaar zijn oogst verslaat,
 Neem uwen sluier uit den heester
 En wisch het zweet van zijn gelaat...

Zij staat en klopt aan vele deuren:
 ‘Zaagt gij zijn schoon gelaat misschien?’
 De menschen schudden ‘neen’ of treuren:
 Geen onzer heeft een glans gezien;

Wij kunnen slechts van smarten spreken,
 Ons brood is hard en God is ver,
 Het leven kort en vol gebreken...
 Doch in het licht van maan en ster
 Ziet zij dien nacht voor haar verschijnen
 Een grijsaard plots'ling, en die zegt
 In droef besef: 'Mijn zoon hoedt zwijnen,
 En heeft zich in hun drek gelegd...'
 En uit den nacht der witte vlieren,
 Waarin de oude zich verschuilt,
 Hoort zij den vloek der zwoele dieren,
 Een grafstem, die haar tegenhuilt:
 'O, Vrouw, als gij na maanden, jaren
 Mijn zoon ontmoet op uwe straat,
 Neem dan den sluier uit uw haren
 En wasch zijn zeer schoon, vuil gelaat...'

Helaas! hoeveel moet zij gedenken?
 Hoezeer wordt zij met smart gespijst
 Door vrouwen, mannen die haar krenken
 En dwaas haar schelden, daar zij reist
 Een droombeeld na? Doch in den vrede
 Verloren van haar zuiv'ren doek
 Trekt zij de dorpen door, de steden
 En staat en wacht op elken hoek...
 Dan, tusschen struiken en struweelen,
 Vindt zij een woonhuis waar zij rust;
 Een vrouw zit met een kind te spelen
 En als zij beider voorhoofd kust,
 Komt uit het kreupelbosch gekreten
 De stem meteen van leve'en dood;
 De vrouw, als door een dier gebeten,
 Werpt haar het kind in haren schoot
 En ijlt verbijsterd naar de sprengen
 Waar dat zij weet dat Abel weidt;
 Doch als de schaduws zich verlengen
 En zij nòg steeds de moeder beidt,
 (Wat onheil komt haar tocht vertragen?)
 Neemt zij het kind uit zijnen slaap

En vindt ze'in een ravijn verslagen:
 De moeder naast haar dooden knaap.
 Zij neemt haar doek en met zijn tippen
 (O vijandschap, waarin gij baadt?!)
 Wischt zij het bloed hem van de lippen,
 De tranen van haar doodsch gelaat.
 En ginds? Een beeld uit rots gehouwen?...
 Daar staat een man met zijn houweel.
 'Houd op uw steengrond te bebouwen!'
 Roept zij hem tegen: 'Neem uw deel
 En troost de ellendigste der vrouwen!'
 Hij neemt het kind in zijne hand
 En legt het slapend in de vouwen
 Der aarde en bebouwt zijn land...

Ach! klaagt zij, alles is ellende
 En ergens uitzicht is er niet!
 Ik zal mij tot den priester wenden,
 De woorden vragen van het lied...
 Zij spreekt: Verhevene getuige,
 Ik zag een man met schoon gelaat
 Eens schrijvend naar de aarde buigen
 Het woord dat mij te boven gaat;
 Doch gij, verhevene, gewijde,
 Ik pluk de parels uit mijn doek
 En vul ermee uw handen beide
 Als gij den zin vindt dien ik zoek...'
 'Men werpt geen paarlen voor de zwijnen!'
 Mort hij en breekt in woede los;
 Doch zij gaat langzaam langs de pleinen
 De stad uit met een lichten bos
 Van schaamte. - Weinig uren later
 Steekt uit een bramenstruik verrast
 Een man den kop op van een sater
 En grijpt haar bij den sluier vast:
 'Ik heb zijn schoon gelaat verraden!'
 Gilt hij, en bijt zijn lippen wond;
 Doch zij, ontfermend, met haar wade
 Veegt bloed en speeksel van zijn mond...

Veronica

Zeer vroeg wordt zij een morgen wakker
 En door den grijzen dag der stad
 Gaat reeds een landman naar zijn akker;
 Nog nooit heeft zij zóó liefgehad,
 Als nu zij dezen man ziet schrijden,
 Het morgenbrood dat God haar breekt.
 Zij gaat haar God een danklied wijden;
 Zij staat voor Hem gereed; zij spreekt:
 ‘Uw bruid zal zich voor U versieren,
 Want zie: het Paaschfeest wordt gevierd
 In bloed van ongerepte dieren’...
 Zij ziet den morgenrook die sliert
 In lange dwalen langs de daken
 En neemt het edele gewaad,
 Den ring en al die kleine zaken
 Waar elke bruid wel prat op gaat.
 Zeer uitgedost, haast uitgelaten,
 Verlaat zij naderhand haar zaal
 En schrijdt verheven door de straten
 Der stad en vindt dan bij een paal,
 Waaraan twee nucht're lamm'ren blaten,
 Den koopman voor de vierde maal.
 ‘O, Vrouw! hebt gij dan géén erbarmen?’
 Klaagt hij, ‘die mij zóó wachten laat?’
 En legt een lam haar in de armen...

Zoo dwalen zij van d'eene straat
 In d'and're' zwijgend, vele uren
 En altijd weer: hij voor, zij na;
 Tot in de schaûw der tempelmuren
 Hij tot haar zegt: ‘Veronica
 Heet gij, want gij zult zegen dragen -’
 Toen dreef 't gepeupel hen opzij
 En trok met doffe trommelslagen
 Een stoet de stad uit naderbij:
 Een lans knecht eerst, te paard gezeten,
 Een knaap met hamer en met bak
 En dan -, o God, gij moet het weten

Om wie die storm van vloeken brak! -
 Een man zeer schoon en zeer gelaten
 Die met zijn kruis den berg optoog.
 Het volk rumoert, de lammeren blaten
 En met een meelij hemelhoog
 Doorbreekt Veronica de scharen
 En als zij voor den Drager staat
 Neemt zij haar sluier uit de haren
 En wascht zijn schoon, bebloed gelaat - - -

En dertig jaar na haar geboorte,
 In 't negentiende van haar reis
 Ontsloot haar 't hooge huis zijn poorten;
 En in een storm van sneeuw en ijs,
 Bij 't flakkeren der wilde vuren,
 Deed zij dien avond, in haar kring
 Van prinsen, ridders en besturen,
 Het vreemd verhaal van toen zij ging
 Tot zij in Limburg wederkeerde -
 Doch aan het eind van haar verhaal,
 Als allen naar hun slaap begeerden,
 Hief zwijgend zij haar zijden sjaal
 Waaruit een hoofd hen droef aanstaarde;
 Toen sprongen alle ridders recht
 En hebben zij, mèt hunne zwaarden,
 Limburg voor Christus neergelegd...

Nu dekt een sluier mijn schoon land;
 Een droefenis ligt uitgespreid,
 Vol rood en groen en diamant,
 Als een gelaat van smart en strijd
 Met alle wonden van mijn land
 En smarten in zijn smetloos wit
 Van blauwe zijde en groene kant...
 O God, hoe wonderlijk is dit!

Jac. Schreurs, m.s.c., werd 9 Februari 1893 te Sittard geboren, doorliep zijn humaniora aan het Missiehuis te Tilburg en studeerde filosofie en theologie te Arnhem, waarna hij in 1919 te Utrecht tot priester werd gewijd. In 1920 debuteerde hij met den bundel 'Voorjaar'. Van zijn hand verschenen achtereenvolgens, behalve een twaalfstal tooneelspelen, de bundels: 'Voor U alleen', 'De bloeiende Wijnstok', 'Nis en Nimbus', 'De Hemelsche Speler', 'Sterren en Dauw' (een bloemlezing) en 'Kleine Liederen van Dood en Leven'.

In den zeventienden Jaargang van 'De Vrije Bladen' zijn tot heden verschenen:

L. TH. LEHMANN:

SUBJECTIEVE REPORTAGE

(Gedichten)

f 1.-

*

H.A. GOMPERTS:

CATASTROFE DER SCHOLASTIEK

(Anton van Duinkerken contra Menno ter Braak)

f 1.-

**

Van de volgende in *De Vrije Bladen* verschenen Schriften zijn nog enkele exemplaren voorhanden: